

คำถาม-คำตอบทางพระพุทธศาสนา ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2552

ดร.ปฐมพงษ์ โพธิ์ประสิทธิ์นันท์

<http://www.bodhinanda.com>

คำถาม 1: เวลานี้บ้านเมืองแตกแยกมาก อยากให้ท่านอาจารย์ให้คำนิยามเสื้อแดง, เสื้อเหลืองและสีขาวยุติธรรมของ ดร.ปริญญา เทวานฤมิตรกุล คนเหล่านี้มีพื้นฐานการคิดทางการเมืองอย่างไรครับ? แอ็ด คาราบาวแนะนำว่าถ้ารักในหลวงก็ให้อยู่กับบ้าน ไม่ต้องออกไปเคลื่อนไหว จัดเข้าในกลุ่มไหนครับ? การประท้วงของเสื้อแดงและเสื้อเหลืองแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ในทางการเมือง? (ฐิตินันท์/กรุงเทพมหานคร)

คำตอบ: ขออนุญาตเอาคำถามหลายๆ คำถามมาเรียงอยู่ในคำถามเดียวกันและตัดบางประเด็นออก หาไม่ ฉบับนี้คงตอบเฉพาะคำถามคุณคนเดียว ผมเรียนมาทางอักษรศาสตร์และศาสนศาสตร์ครับ ไม่มีเวลาอ่านทฤษฎีการเมืองสักเท่าไร คำอธิบายต่อไปนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นพจนานุกรมชาวบ้านในมุมมองผมก็ว่าได้

'กลุ่มคนเสื้อเหลือง' หมายถึงกลุ่มคนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกันและนัดแนะกันใส่เสื้อเหลืองเพื่อร่วมชุมนุมกันทางการเมือง คนเหล่านี้มาจากทุกชนชั้นอาชีพและมีความรู้สึกอย่างเดียวกันคือ 1.เทอดทูนชาติ ศาสน และสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะการต่อต้านกับกลุ่มชนที่หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ 2.มีจิตมุ่งมั่นที่จะขับไล่รัฐบาลโกงชาติโกงแผ่นดิน 3.เน้นเศรษฐกิจพอเพียงดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริริเริ่ม 3.สนใจปฏิรูปการเมืองใหม่ เอาคนดีเข้าสภา...คนมีอุดมการณ์นี้มารวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนแล้วตัดสินใจพากันสวมเสื้อเหลืองเป็นสัญลักษณ์ แล้วออกมาสู่ถนนเพื่อต่อสู้ตามอุดมการณ์ ต่างจากกลุ่มคนที่อ้างว่ารักชาติ รักแผ่นดินหรือรักในหลวงแต่ปาก แล้วเก็บตัวเงียบอยู่ในบ้าน ใครมีอุดมการณ์แบบนี้ก็ถือเป็นเหลืองทั้งนั้น สีเหลืองเป็นสีประจำวันคนเกิดวันจันทร์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประสูติวันจันทร์ คนที่ชุมนุมเพื่ออุดมการณ์ดังกล่าวจึงตกลงใจสวมเสื้อเหลืองเมื่อนัดชุมนุม แต่พอกลับไปอยู่บ้านหรือไปทำงาน จะสวมเสื้อสีอะไรก็ได้ บางคนอาจไม่ได้เข้าร่วมชุมนุมแต่ส่งเงินและเสบียงอาหารไปช่วยกันนับเป็นเสื้อเหลืองด้วย แม้คนที่แอบช่วยเสื้อเหลืองอยู่ลับๆ แต่ไม่เปิดเผยตัวด้วยเหตุผลบางอย่าง เช่น ศิลปินที่เกรงจะมีผลกระทบเรื่องงาน ก็นับเป็นเสื้อเหลืองด้วย นี่คือค่านิยมของเสื้อเหลืองในทรวงคณะผมครับ ใครสมบุญได้ด้วยคุณสมบัติ 3 ประการข้างต้น ก็ถือว่าเป็นกลุ่มเสื้อเหลือง

'กลุ่มเสื้อแดง' คือกลุ่มคนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเหมือนกันและตกลงกันใส่เสื้อแดงเป็นสัญลักษณ์และสวมใส่ในวันชุมนุม กลุ่มนี้ เชิดชูนายทักษิณ ชินวัตรและต่อสู้ให้นายทักษิณ ชินวัตรให้กลับมาใช้อำนาจทางการเมืองอีก โดยพยายามลืมห้อยเท็จจริงไปว่า 1.นายทักษิณ ชินวัตรทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือโกงชาติ **คนส่วนใหญ่เหล่านี้มักจะคิดไปว่าทักษิณมีนโยบายประชานิยม ทำให้ประชาชนนิยมกันมาก แต่มักลืมนึกไปว่านายทักษิณ ชินวัตรได้อะไรไปจากการที่เป็นนายกรัฐมนตรีบ้าง** 2.นายทักษิณ ชินวัตรในฐานะหัวหน้าพรรคไทยรักไทยได้โกงเลือกตั้งมาจนกระทั่งศาลมีคำสั่งยุบพรรค ไม่เพียงแต่มีประวัติเสียในเรื่องการซื้อเสียงเท่านั้น ลูกๆ ของนายทักษิณก็มีข่าวฉาวโฉ่ในเรื่อง

โกงข้อสอบด้วย 3.ระหว่างเป็นนายกรัฐมนตรี นายทักษิณควบคุมสื่อได้หมด เลี้ยงสื่อที่ตัวเองชอบ ถีบสื่อที่ตัวเองไม่ชอบ จะเห็นได้ว่ารายการโทรทัศน์และวิทยุหลายรายการที่มีความเห็นแย้งจากตนจะถูกถอดถอนออกจากสถานี ไม่ว่าจะโทรทัศน์หรือวิทยุ 4.ระหว่างเป็นนายกรัฐมนตรี นายทักษิณได้เข้าแทรกแซงองค์กรอิสระจนเป็นนัยง่าย หาไม่ก็แต่งตั้งคนของตัวเองให้เข้าทำงานแทน ทำให้กระบวนการยุติธรรมไขว้เขว องค์กรอิสระเป็นองค์กรตรวจสอบนักการเมืองในระบบประชาธิปไตย เมื่อถูกแทรกแซงก็ทำงานไม่ได้ นายทักษิณจึงมีใช้นักประชาธิปไตยที่ดี 5.ระหว่างนายทักษิณชินวัตรเป็นนายกรัฐมนตรีก็เลี่ยงการชกฟอกในรัฐสภาตลอด โอกาสฝ่ายค้านจะอภิปรายไม่ไว้วางใจนายทักษิณจึงไม่มี เพราะนายทักษิณพยายามกุมเสียงสส.ไว้เป็นส่วนใหญ่

พฤติกรรมที่นายทักษิณ ชินวัตรทำนั้น ที่จริงแล้วผิดหลักของประชาธิปไตย เรียกรวมๆ ว่าทุนนิยมสามานย์เพราะขาดธรรมาภิบาล (good governance) และทศพิธราชธรรม พฤติกรรมนายทักษิณที่จริงแล้วเป็นอันตรายต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วยซ้ำ แต่อย่างไรก็ดี เมื่อนายทักษิณถูกประทุงไล่และคำสั่งศาลจนหนีออกไปนอกประเทศ ประชาชนกลุ่มหนึ่งที่ได้ประโยชน์ก็รวมกลุ่มขึ้นมาสวมชุดเสื้อแดง กลายเป็น 'กลุ่มเสื้อแดง' ไป

'กลุ่มริบบิ้นสีขาว' เป็นกลุ่มเล็กๆ ซึ่งมีนายปริญญา เทวานฤมิตรกุล อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นแกนนำ กลุ่มนี้ต้องการรณรงค์มิให้สังคมใช้ความรุนแรง ถ้าให้ผมวิเคราะห์ พวกนี้อ้างว่าไม่เน้นความรุนแรง ไม่ต้องการเห็นความรุนแรงในบ้านเมืองซึ่งที่จริงก็เป็นเรื่องที่ดี แต่ประเด็นก็คือคนพวกนี้ก็ไม่ได้ทำอะไรกับทุนนิยมสามานย์ ไม่ได้ต่อต้านอะไรกับระบอบทักษิณเป็นขึ้นเป็นอัน ไม่ได้ต่อสู้เรียกร้องให้คนเห็นความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในยุคสมัยที่มีเว็บไซต์จำนวนมากหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ กลุ่มพวกนี้อาจจะรักชาติรักสถาบันพระมหากษัตริย์เหมือนกัน แต่ไม่ได้มาต่อสู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ไม่ได้ร่วมประทุงกับกลุ่มเสื้อเหลือง พุดง่ายก็คือวางตนเป็นกลางอยู่เฉยๆ ปัญญาชนต้องตั้งคำถามต่อพฤติกรรมหรือทำที่คนพวกนี้ว่าพฤติกรรมที่คนพวกนี้กระทำอยู่ช่วยอะไรประเทศไทยในระหว่างที่ทุนนิยมสามานย์ครอบครองเมือง

ขณะที่มีเว็บไซต์หมิ่นพระบรมเดชานุภาพหลายพันเว็บไซต์ระหว่างที่นายทักษิณ ชินวัตร, นายสมัคร สุนทรเวชและนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี กลุ่มริบบิ้นของนายปริญญาและนักศึกษาบางกอกที่เชื่อตามได้ทำอะไรเพื่อสถาบันพระมหากษัตริย์หรือเปล่า? นายปริญญานั้นระหว่างที่รัฐบาลอภิสิทธิ์ี้ออกพกร.ฉุกเฉินและสลายม็อบไปเกือบเสร็จแล้วยังออกมาให้สัมภาษณ์ให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะลาออกด้วยซ้ำ โดยไม่มีปัญญาเฉลียวใจเลยว่าลาออกแล้วจะเกิดผลเสียอย่างไรต่อประเทศ ในช่วงที่เสื้อแดงเริ่มก่อตัวประทุง ก่อความวุ่นวายให้บ้านเมืองเพื่อกดดันรัฐบาล ผมไม่เห็นนายปริญญาออกมาส้าทักบให้ใช้สันติ แม้กระทั่งตอนที่กลุ่มเสื้อแดงบุกสถานที่ประชุม นายปริญญา ก็เงียบ แม้ขณะที่คุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเกือบถูกสังหาร นายปริญญา ก็เงียบ แต่พอรัฐบาลจะเริ่มปราบมอบโดยใช้มาตรฐานสากล นายปริญญา กลับออกมาเตือนรัฐบาล หน้าซ้ำแนะนำให้นายอภิสิทธิ์ี้ออก พุดจริงๆ ก็คือขณะนี้ ผมไม่มีศรัทธาเหลืออยู่กับนายปริญญาอีกต่อไปเลย สังคมควรจะจับตามองดูด้วยว่าคำให้สัมภาษณ์นายปริญญานั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ หรือสักเป็นแต่นักวิชาการในห้องแอร์

เดี๋ยวนี๋ สังคมไทยแตกออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่แล้ว กล่าวคือ 1.พวกเสื้อแดงที่นิยมทุนนิยมสามานย์แบบทักษิณสร้างขึ้นมา โดยได้เงินทุนจากทักษิณ ชินวัตร พวกนี้ แฝงอยู่ทั้งในครอบครัว ทหาร ข้าราชการและพลเรือน เพียงแต่ไม่แสดงตัว หากแต่พยายามช่วยนายทักษิณอยู่อย่างลับๆ 2.พวกที่เป็นกลางอยู่เฉยๆ ทั้งๆ ที่สถาบันพระมหากษัตริย์สิ้นคลอนจากทุนนิยมสามานย์ เช่น กลุ่มปัญญา เทวานฤมิตรกุล ซึ่งไม่มีกิจกรรมใดที่แสดงให้เห็นว่าต่อสู้กับระบอบทักษิณหรือทุนนิยมสามานย์ชัดเจน 3.พวกที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ด้วยหัวใจแล้วลุกขึ้นมาสู้กับระบอบทักษิณ คนเหล่านี้ต่อมาได้เลือกใช้เสื้อเหลืองเป็นสัญลักษณ์ พุดง่าย ๆ ก็คือกลุ่มเสื้อเหลืองคือพวกรักชาติ ศาสน์และสถาบันกษัตริย์ที่ไม่อยู่นิ่งเฉยๆ เพราะนักการเมืองชั่วราษฎรบังหลวงกันมากและในหลวงถูกหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ขึ้นอยู่เฉยๆ บ้านเมืองก็ไปไม่รอดเพราะถูกทุนนิยมสามานย์กัดจนกร่อนไปมากแล้ว

ผมภูมิใจมากที่เป็นเหลือง และก็ภูมิใจที่นายภคิต ภิรมย์ได้กล่าวอย่างภาคภูมิใจที่เป็นเหลืองเพราะพวกเสื้อเหลืองต่างจากพวกที่อยู่กลางๆ จำนวนมากซึ่งเป็นพวกที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์แต่ปาก ทุกคนสามารถเป็นเสื้อเหลืองกันได้ ถ้าสามารถสลัดความอ่อนแอและปลุกปลอบกำลังใจให้กล้าหาญแล้วร่วมชุมนุมขับไล่ อย่างไรก็ดี สังคมไทยก็มีคนอีกประเภทที่ควรต้องกล่าวยกย่องไว้ด้วย หมายถึงคนที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์และแอบช่วยเหลืองพันธมิตรอยู่ในเรื่องทุนทรัพย์และกำลังใจอยู่ลับๆ ไม่อยู่นิ่งเฉย เพียงแต่ไม่ปรากฏตัวด้วยเหตุผลบางอย่าง คนเหล่านี้ก็นับเป็นกลุ่มเสื้อเหลืองด้วย

มีนักดนตรีเพื่อชีวิต 2 คนที่ผมชอบฟัง คือสุรชัย จันทิมาธรและแอ๊ด คาราบาวซึ่งโด่งดังมาจากชุด Made in Thailand แต่หลังจากที่แอ๊ด คาราบาวแสดงทรรศนะว่าตัวเองไม่เป็นทั้งเหลืองทั้งแดง และแนะนำให้คนไทยอยู่บ้าน ไม่ต้องร่วมชุมนุมกับเสื้อแดงหรือเหลือง ผมขณเอาซีดีแอ๊ด คาราบาวทั้งหมดไปทิ้งลงขยะ เพราะถ้าไม่มีการชุมนุมของกลุ่มเสื้อเหลือง สถาบันกษัตริย์จะรอดจากทุนนิยมสามานย์ของระบอบทักษิณหรือไม่? ถ้าไม่มีกลุ่มเสื้อเหลืองประท้วง จะมีรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะขึ้นมาได้หรือไม่? ผมคิดว่าแอ๊ด คาราบาวคงจะอยู่ในกลุ่มที่วางตัวเป็นกลางแบบเฉยๆ ไม่ต้องทำอะไรเพราะบทบาทไม่ได้มีพลังพอที่จะต่อต้านทุนนิยมสามานย์หรือระบอบทักษิณ

คำถามสุดท้ายก็คือการประท้วงของเสื้อแดงและเสื้อเหลืองต่างกันตรงไหน? ประเด็นแรกสุดคืออุดมการณ์ต่างกัน กลุ่มเสื้อแดงต่อสู้เพื่อให้ นายทักษิณ ชินวัตรกลับมาใช้อำนาจอีกครั้ง ทั้งที่รู้ว่า นายทักษิณ ชินวัตรทำผิดมากมาย เช่น มีคนเปิดเว็บไซต์หมิ่นพระบรมเดชานุภาพหลายพันเว็บไซต์ระหว่างที่ นายทักษิณและรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวชและ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์มีอำนาจ ฯลฯ ก็แกล้งทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ และพยายามนำเอารัฐธรรมนูญฉบับพ.ศ.2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ นายทักษิณใช้โกงชาติได้มากที่สุดมาใช้ ส่วนกลุ่มเสื้อเหลืองมีอุดมการณ์ชัดเจน กล่าวคือต่อสู้กับทุนนิยมสามานย์หรือระบอบทักษิณเพื่ออ้างไว้ซึ่งชาติ ศาสน์และสถาบันพระมหากษัตริย์ การประท้วงของกลุ่มเสื้อเหลืองเป็นสิ่งที่เรียกว่าอารยะขัดขืน (Civil Disobedience) ส่วนการประท้วงของเสื้อแดงเป็นการก่อการจลาจลหรือการก่อการร้าย (Terrorist actions) มุ่งก่อวินาศกรรมทำลายชาติให้เกิดวิกฤติอย่างรุนแรงในชาติเพื่อให้ นายอภิสิทธิ์ ลาออกและมีมือฉิ่งคนอื่นมาทำ กลุ่มพันธมิตรจึงไม่ได้ทำลายข้าวของใดๆ ที่เป็นของสาธารณชน เมื่อเลิกชุมนุมแล้วก็ปิดกาดทำเนียบรัฐบาลอย่างดี ซึ่งตรงกันข้ามกับเสื้อแดง

ปัญหาต่อไปก็คือการบุกเข้ายึดสนามบินสุวรรณภูมิของพวกเขาเสียเวลานั้นเข้าขั้นก่อการร้ายหรือไม่ คำตอบก็คือไม่เป็นและยังอยู่ในขอบเขตของอารยะขัดขืน เราจะอธิบายประเด็นนี้ได้อย่างไร ผมขอให้นึกถึงพุทธวจนะเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในพระไตรปิฎกว่า จเช ธนํ องฺควรสฺส เหตุ องฺคํ จเช ชีวิตํ รกฺขมาโน องฺคํ ธนํ ชีวิตญฺจาปิ สพุทฺธํ จเช นโร ธมฺมมณฺุสฺสรนฺุโต (ช.ชา.28/382/147) แปลว่า ‘พึงสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ พึงสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิตเอาไว้ พึงสละได้ทั้งอวัยวะ ทรัพย์และแม้กระทั่งชีวิตหากต้องการรักษาธรรมเอาไว้’ พุทธภาษิตข้อนี้หมายความว่าให้คนเรารู้จักเสียสละผลประโยชน์ส่วนน้อยเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนใหญ่เอาไว้เมื่อถึงคราวคับขัน ผมรู้ดีว่าการปิดสนามบินส่งผลเสียต่อประเทศชาติมากมายแต่เมื่อเทียบกับผลเสียต่อประเทศที่จะเกิดจากระบอบทักษิณหรือทุนนิยมสยามยี่ในระยะยาว ไม่ว่าจะเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและระบบคุณธรรมแล้ว ประเทศชาติจะเสียหายกว่า ผมก็คิดว่าคุ้ม ขอให้คนอ่านที่ไม่พึงพอใจกับบทสรุปนี้พยายามค้นให้พบว่าทักษิณได้ทำอะไรผิดไว้บ้างให้ละเอียด แล้วจะเชื่อตามผมว่าสิ่งที่ผมพูดนั้นไม่ได้ห่างไกลความจริงไปนัก